U 5/2021 vp

Suojeluasiantuntija Liisa Toopakka
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
TaV kirjallinen asiantuntijalausunto 9.3.2021

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o (EU) 347/2013 kumoamisesta

Olen kommentoinut asiaa myös Energia- ja EURATOM -jaostossa, jossa olen Luonnonsuojeluliiton edustajana.

TEN-E on hyvä saada linjaan ilmastotavoitteiden kanssa

TEN-E:n päivittäminen vastaamaan Pariisin sopimusta, Euroopan vihreän kasvun tavoiteita ja EU:n kiristettyjä ilmastotavoitteita on tärkeää. Suuria ja pitkäikäisiä energiainvestointeja, jotka eivät tue ilmasto- ja ympäristötavoitteita, ei tulisi enää tehdä saati tukea yhteisistä rahoista.

On hyvä, että maakaasuhankkeet rajataan TEN-E:n ulkopuolelle. Artelysin raportti An updated analysis on gas supply security in the EU energy transition (2020) arvioi, että EU:n olemassa oleva kaasuinfra on riittävä häiriötilanteissakin, ja että suurin osa maakaasuinfraprojekteista neljännellä PCI-listalla on turvallisuusnäkökulmasta tarpeettomia[1]. Tämän mukaan myös mahdollisia toimitusvarmuudella perusteltuja maakaasuhankkeita tulisi harkita äärimmäisen tarkkaan.

Kuten valtioneuvostokin esittää, on perusteltua poistaa öljyinfrastruktuuri PCI-hankekategorioista ja kannatettavaa ottaan mukaan hankkeisiin investoinnit vetyyn, sähköstä kaasuksi -infartruktuuriin, vihreiden kaasujen integroimiseksi ja älykkäiden kaasuverkkojen kehittämiseksi.

Merituulivoima on tärkeä osa tulevaisuuden puhtaita energiaratkaisuja, joita Suomenkin on hyvä olla edistämässä.

Hankkeiden kestävyyden arviointiin on kiinnitettävä huomiota

On hyvä, että hankkeiden valintaperusteisiin lisätään velvoittava kestävyystarkastelu. Valtioneuvosto esittää, että kestävyysfiltterin käyttöönotto tulisi valmistella huolella. Tavoitteena tulisi olla, että kestävyystarkastelusta saadaan mahdollisimman toimiva ja sen avulla pystyttäisiin hankkeista rajaamaan pois esimerkiksi suojelualueiden luontoarvoja heikentävät hankkeet.

Rahoitusta saavat PCI-hankkeet valitaan siirtoverkonhaltijoiden yhteistyötahojen laatimien 10-vuostisverkkosuunnitelmien (TYDP) perusteella. On hyvä, että systeemiä kehitetään, sillä verkonhaltijat ovat puolueellinen taho yksin arvioimaan projektien kannattavuutta. Komissio on esitänyt, että ACER:lla ja komissiolla olisi tulevaisuudessa suurempi rooli TYDP:n laadinnassa, mutta valtioneuvosto ei näe muutosta perusteltuna. Toivottavaa kuitenkin on, että systeemiä kehitetään suuntaan, jossa kymmenvuotissuunnitelmia tehtäisiin ja arvioitaisiin tiedeperustaisesti, kokonaisvaltaisesti ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen.

[1]https://www.artelys.com/reports/

Lisätietoja: suojeluasiantuntija Liisa Toopakka, puh. 040 5042989, liisa.toopakka@sll.fi

Suomen luonnonsuojeluliitto – Finnish Association for Nature Conservation
Itälahdenkatu 22 b A, FI-00210 Helsinki, Finland | tel. +358 9 228 081
www.sll.fi | toimisto@sll.fi